

Hur utvärdera (evaluere) bättre med “map-based COPs” – genomfört och fortsatt arbete i INSITU

Sofie Pilemalm, LiU, UiA

Jaziar Radianti, UiA

Dag Auby Hagen, Fylkesmannen i Agder

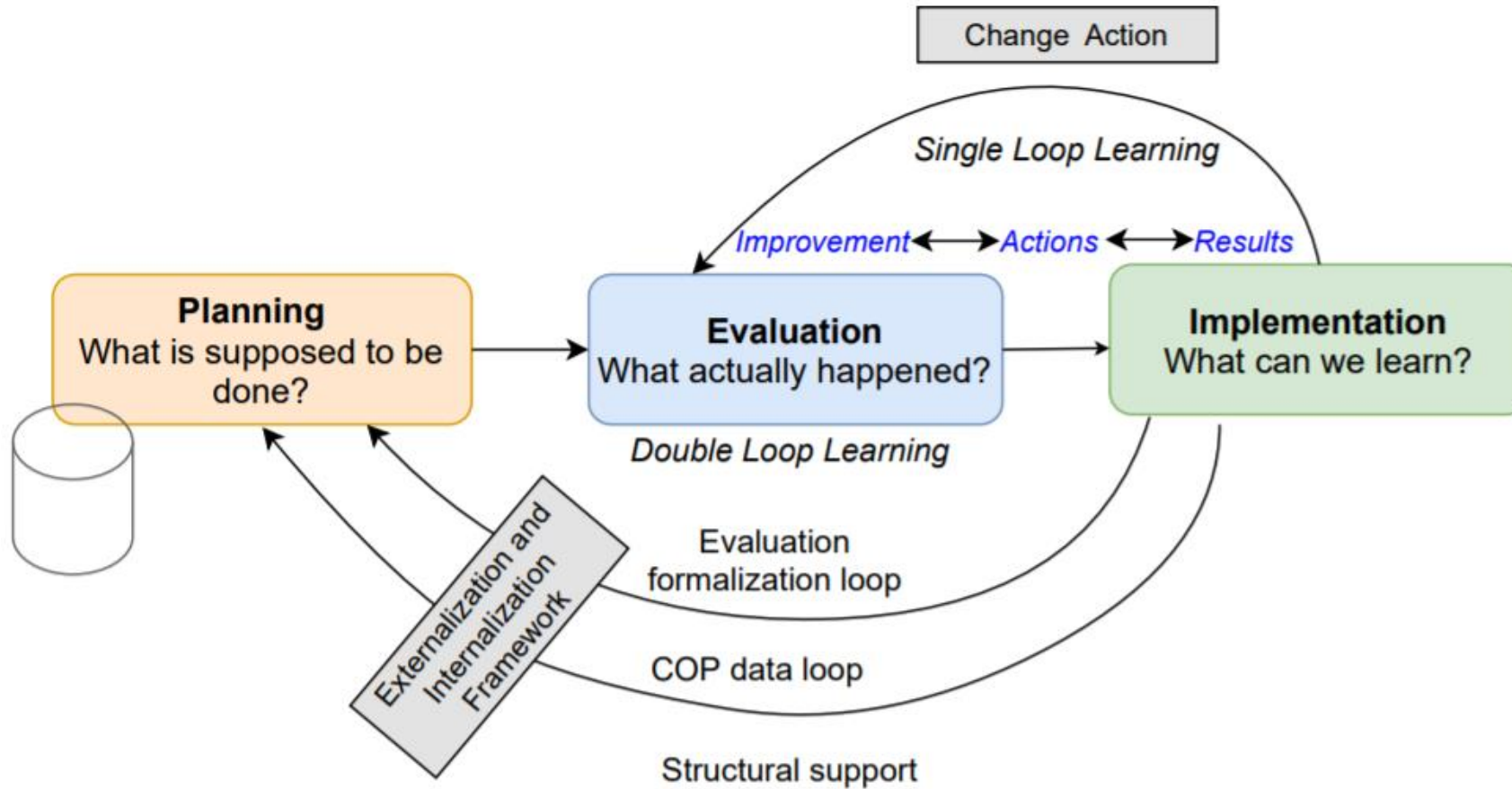
Ständiga utmaningar vid utvärderingar (evalueringer) av krishantering

- Att skilja på gemensam lägesbild (COP) och gemensam lägesförståelse (situation awareness)
- Att skilja på "lessons identified" och "lessons learned", att nå "double-loop learning"
- Att utvärdera övningar eller verkliga händelser – det senaste är önskvärt men svårt. Övning är inte verklighet och ingen kris är den andra lik – att hitta generella "lessons" och implementera dem.
- *De senaste decenniet har sett snabb digitalisering och t ex COP som kan producera data – men forskning och praktik står still – utvärderingar/rapporter som alltför sällan implementeras – kan vi ändra på detta?*

Vad är "double loop-learning"?

- **"Single-loop learning"**
 - man övar på ett problem, men på liknande sätt (repetition) undan att variera metoden eller ifrågasätta de underliggande målen
- **"Double-loop learning"**
 - fokuserar dynamik och samverkan, både etablerad och tyst kunskap externaliseras genom social interaction (t ex mellan organisationer/myndigheter, för att sedan både internaliseras hos individer, tas tillbaka till verksamhet och implementeras
 - metoder kan variera, underliggande mål och värderingar kan förändras, söker förbättra komplexa utmaningar (tex en kris)

Hur INSITU adresserar evaluation och double-loop learning

Vad är en After-Action-Review? (från MSB 2021)

1. Vad förväntades hända?

Vad var det ursprungliga malet?
Vad skulle vi rädda?

2. Vad det som faktiska hände?

Vad blev det faktiske resultatet vad
räddade vi?

3. Varför blev det som det blev?

Fokus på VAD, inte vem!

4. Vad kan förbättras och hur?

Fokus på det vi faktiskt kan påverka

Varför använda "map-based COPs" för att förbättra utvärderingar (evalueringar) med After-Action-Reviews (AAR)

- Om vi rekonstruerar händelseförloppet (uppspelningsfunktion i COP enligt tidslinje) kan vi lyfta fokus mot "varför" saker händer istället för att reda ut "vad" som hände.
- Extra "beneficial" när vi har storskaliga övningar med många aktörer och händelseförloppet lätt blir rörigt (jfr Pilemalm et al 2008, militärexemplet)
- Tillåter aktörer att själva gräva i data/händelseförlopp, i närtid eller senare
- *Men kräver planering om vad som ska evalueras i vilket syfte, delar av övning et c – för att snabbt komma igång med AAR*

Tekniska krav från workshop – vad “map-based” COP kan användas till (Projektfas 1)

- Fakta-baserat och objektivt – men vilka fakta?
- Kartbaserat – loggar, symboler, tidslinjer, tidsnedslag
- Dynamiskt – iväg från screenshots, återskapa händelser, förlopp, beslutsvägar, informationsdelning
- ”Repository” av t ex beslut tagna, fall, ”lessons identified”, best practice, analyser, tidigare utvärderingar
- Automatiserad rapportgenerering, summera rapporter, generera handlingsplaner (t ex från nuvarande SAK och SAR system)

Tekniska krav från workshop – vad “map-based” COP kan användas till (Projektfas 1)

- Fakta-baserat och objektivt – men vilka fakta?
- Kartbaserat – loggar, symboler, tidslinjer, tidsnedslag
- Dynamiskt – iväg från screenshots, återskapa händelser, förlopp, beslutsvägar, informationsdelning
- ”Repository” av t ex beslut tagna, fall, ”lessons identified”, best practice, analyser, tidigare utvärderingar
- Automatiserad rapportgenerering, summera rapporter, generera handlingsplaner (t ex från nuvarande SAK och SAR system)

Organisatoriska behov och utmaningar (Projektfas 1)

- *After-Action-Review* och "hot wash up" – vad gick bra dåligt, hur göra det bättre?
- Systematiskt, intentionsbaserat och kopplat till fördefinierade mål
- Fallbaserat – dokumentera och spara i "repository" t ex som lärande material för framtida övningar och utvärderingar
- Tvärsektoriellt – utvärderingar kan göras både horisontellt och vertikalt, men samma metoder över organisationsgränser, ibland sektorsgränser
- Situation awareness – inte mycket, men evaluaeringar kan baseras på sådan – mer detaljerad kunskap behövs "hur".

Behovet av struktur och nationell koordinering (Projektfas1)

- Existerande guidelines från DSB bra, men behöver förenklas
- Processer bör finnas som talar om "HUR" från planering till återkoppling, – handlingsplaner som innefattar prioritering, vilka ansvariga, och förankring på ledningsnivå i myndigheter
- "Inter-agency, tvärsektoriell kan kräva nationell koordinering
- Mer tid och resurser
- *Mycket är "självkänt" men svårt att realisera Hur bygga ihop teknik med organisation och struktur? Dags för fas 2.*

Demo re-play function INSITU

Hur dra nytta av detta i INSITU?

- Vi kan: utveckla och pröva replay-funktionen
- Vi kan: testa detta genom att återskapa mindre del av scenario där responsaktörer tillsammans löser en uppgift
- Vi behöver: identifiera och bjuda in ett antal aktörer från olika organisationer som vill testa detta (strategisk eller operativ nivå?)
- Vi behöver: prioritera vilka funktioner/symboler vi ska testa i vilken uppgift/vilket (del av scenario).
- Uppspelning/AAR/evaluation genomförs och dokumenteras

Mot felles en felles informasjonsbase som støtter systematisk læring av trening og hendelser

Kunnskapsbanken

Tall og grafer

Kart

Rapporter

Definisjoner

Datakilder

Om Kunnskapsbanken

Rapporter

Denne siden inneholder et utvalg evalueringer, analyser og andre rapporter. Det er mulig å filtrere på type rapport og søke på navn på rapporten.

Vis etter type rapport

Evaluering av hendelser (49)

Evaluering av øvelser (13)

Risiko- og sårbarhetsanalyser (35)

Tilsynsrapporter (0)

Andre rapporter (34)

Utfordringer for å realisere en felles informasjonsbase

Teknisk

- Er alle hendelser fullt dokumentert gjennom respons/debriefing-rapport eller bare som enkle møtenotater (eventuelt med tidslinje)?
- Forskjellige rapportformater
- Detaljnivå: Kjent sak vs. små hendelser
- Detaljert presentasjon: er læringspunkter eksplisitte beskrevet i rapporten?
- Er det mulig å bruke kunnskapsbanken

Organisatorisk

- Hva er kildene for læring fra hendelser?
- Sensitive opplysninger, selv om det kun er en liten hendelse
- Brukes kunnskapsbanken til hendelser?
- Kunnskapsbanken vs. en nye felles informasjonskilden fokusert på å lære av hendelser?

Spørsmål til diskusjon

- Utveckla och pröva replay-funktionen – vad skulle vara intressant att återskapa?
- Återskapa mindre del av scenario där responsaktörer tillsammans löser en uppgift. Vad för typ av scenario/uppgift kan vara lämplig?
- Aktörer från olika organisationer som prövar? (strategisk eller operativ nivå? Eller båda?)
- Vilka funktioner/symboler är prioriterade att pröva?.
- Hur dokumentera uppspelning/AAR/evaluering för störst nytta?

Spørsmål

1. Hvilke datakilder kan brukes for å støtte systematisk læring fra øvelser og hendelser?
2. Hvilke spørsmål kan stilles hvis vi ønsker å evaluere COP i løpet av kriseresponsen ved hjelp av kart?
3. Vennligst ranger de viktigste kartfunksjonene hvis vi kan bruke kart for COP-evaluering?
 - Tidslinje
 - Mulighet for avspilling (playback)
 - Relevante symboler
 - Farger på relevante symboler
 - Mulighet for å indikere hva som var riktig i responsen og hva som burde korrigeres
 - Operasjonelle områder i løpet av responsen
4. Er det en god ide å opprette et felles informasjonskilder for læring fra hendelser?
 - Ja
 - Nei
5. Hva er utfordringene ved å etablere felles informasjonskilder for læring fra hendelser?
6. Hvilke rapporter kan være åpne og hvilke kan ikke være det?

